

A9-0149/2022

18.5.2022

POROČILO

o poročilu Komisije o Turčiji za leto 2021
(2021/2250(INI))

Odbor za zunanje zadeve

Poročevalec: Nacho Sánchez Amor

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	26
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	27

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o poročilu Komisije o Turčiji za leto 2021 (2021/2250(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. oktobra 2021 o širitveni politiki EU (COM(2021)0644) ter spremnega poročila o Turčiji za leto 2021 (SWD(2021)0290),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)¹,
- ob upoštevanju pogajalskega okvira za Turčijo z dne 3. oktobra 2005, dejstva, da je, tako kot za vse druge države pristopnice, pristop Turčije k EU odvisen od polnega izpolnjevanja kopenhavskih meril, in potrebe po normalizaciji odnosov z vsemi državami članicami EU, vključno z Republiko Ciper,
- ob upoštevanju izjave Evropske skupnosti in njenih držav članic z dne 21. septembra 2005, ki je bila objavljena po izjavi Turčije ob podpisu dodatnega protokola iz Ankare 29. julija 2005 in ki zajema določbo, v skladu s katero je priznanje vseh držav članic nujni del pristopnega procesa, in o tem, da mora Turčija začeti normalizirati svoje odnose z vsemi državami članicami ter polno izvajati dodatni protokol k sporazumu iz Ankare glede vseh držav članic tako, da odpravi vse ovire za prosti pretok blaga, vključno z omejitvami prevoznih sredstev, brez predsodkov in diskriminacije,
- ob upoštevanju izjav EU in Turčije z dne 18. marca 2016 in 29. novembra 2015,
- ob upoštevanju Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Turčijo o ponovnem sprejemu oseb, ki prebivajo brez dovoljenja² (sporazum o ponovnem sprejemu med EU in Turčijo),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. junija 2018, 18. junija 2019 in 14. decembra 2021 o širitvi in stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, sklepov Sveta z dne 15. julija in 14. oktobra 2019 o nezakonitih turških dejavnostih vrtnanja v vzhodnem Sredozemlju, sklepov Evropskega sveta z dne 12. decembra 2019, 1. in 2. ter 15. in 16. oktobra 2020 ter 24. junija 2021, vseh prejšnjih ustreznih sklepov Sveta in Evropskega sveta, izjave zunanjih ministrov EU z dne 15. maja 2020 in videokonference z dne 14. avgusta 2020 o razmerah v vzhodnem Sredozemlju, izida neformalnega srečanja zunanjih ministrov EU (Gymnich) dne 27. in 28. avgusta 2020, izjave članov Evropskega sveta z dne 25. marca 2021 o vzhodnem Sredozemlju,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2019/1894 z dne 11. novembra 2019 o omejevalnih ukrepih zaradi nezakonitih dejavnosti vrtnanja, ki jih Turčija izvaja v

¹ UL L 330, 20.9.2021, str. 1.

² UL L 134, 7.5.2014, str. 3.

vzhodnem Sredozemlju³, kot je bil obnovljen s Sklepom Sveta (SZVP) 2020/1657 z dne 6. novembra 2020⁴ in Sklepom Sveta (SZVP) 2021/1966 z dne 11. novembra 2021⁵,

- ob upoštevanju članstva Turčije v Svetu Evrope in Natu,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. maja 2021 o petem letnem poročilu o instrumentu za begunce v Turčiji (COM(2021)0255),
- ob upoštevanju pisma komisarja Sveta Evrope za človekove pravice z dne 25. februarja 2021 o omejevanju dejavnosti nevladnih organizacij in svobode združevanja v imenu boja proti terorizmu ter pisma komisarja Sveta Evrope za človekove pravice z dne 17. junija 2021 o človekovih pravicah oseb LGBTI,
- ob upoštevanju ustreznih resolucij Odbora ministrov Sveta Evrope, vključno z vmesnima resolucijama z dne 2. decembra 2021 in 2. februarja 2022 o izvrševanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Kavala proti Turčiji, vmesno resolucijo z dne 2. decembra 2021 o izvrševanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Selahattin Demirtaş proti Turčiji (št. 2), vmesno resolucijo z dne 16. septembra 2021 o izvrševanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Ciper proti Turčiji, resolucijo z dne 17. oktobra 2007 in vmesno resolucijo z dne 9. marca 2009 in nadaljnjih 9 sklepov o izvršitvi sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Ülke proti Turčiji,
- ob upoštevanju člena 46 Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki navaja, da se pogodbeni stranke obvezujejo, da bodo spoštovale končno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v vsaki zadevi, v kateri nastopajo kot stranke, in obveznost Turčije, ki iz tega izhaja, da izvrši vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice,
- ob upoštevanju ustreznih resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov o Cipru, vključno z resolucijo 550(1984) z dne 11. maja 1984 o odcepitvenih ukrepih na Cipru, ki potrjuje suverenost Republike Ciper, in resolucijo št. 789(1992) z dne 25. novembra 1992, v katerih poziva vse vpletene v ciprsko vprašanje, naj se zavežejo ukrepom za krepitev zaupanja, opredeljenim v resoluciji, hkrati pa potrjuje izjavo iz resolucije 550(1984), da so vsi poskusi poseljevanja katerega koli dela Varoš z ljudmi, ki niso njeni prebivalci, nedopustni, ter poziva, naj to območje preide pod upravo Združenih narodov;
- ob upoštevanju turškega zakona št. 7262 iz decembra 2020 o preprečevanju financiranja širjenja orožja za množično uničevanje, s katerim se protiteroristični ukrepi uporabljajo proti civilni družbi,
- ob upoštevanju poročila Odbora o pravnih zadevah in človekovih pravicah parlamentarne skupščine Sveta Evrope z naslovom „Restrictions on NGO activities in Council of Europe Member States“ (Omejitve za dejavnosti nevladnih organizacij v državah članicah Sveta Evrope) z dne 6. januarja 2021,

³ UL L 291, 12.11.2019, str. 47.

⁴ UL L 372 I, 9.11.2020, str. 16.

⁵ UL L 400, 12.11.2021, str. 157.

- ob upoštevanju izjave Unesca z dne 10. julija 2020 o Hagiji Sofiji (Istanbul),
 - ob upoštevanju svetovnega indeksa svobode tiska za leto 2022, ki so ga objavili Novinarji brez meja in na katerem je Turčija med 180 državami uvrščena na 153. mesto, poročila organizacije Amnesty International 2020/21 in poročila organizacije Human Rights Watch za leto 2022,
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Turčiji, zlasti tistih z dne 19. maja 2021 o poročilih Komisije o Turčiji za obdobje 2019–2020⁶, z dne 8. julija 2021 o represiji nad opozicijo v Turčiji, zlasti nad Ljudsko demokrasko stranko (HDP)⁷, in z dne 21. januarja 2021 o stanju človekovih pravic v Turčiji, zlasti primeru Selahattina Demirtaşa in drugih zapornikov vesti⁸, z dne 26. novembra 2020 o stopnjevanju napetosti v Varoši po nezakonitem ravnanju Turčije in nujne potrebe po nadaljevanju pogovorov⁹, z dne 15. aprila 2015 o stoti obletnici armenskega genocida¹⁰, z dne 7. oktobra 2021 o poročilu o izvajanju skrbniških skladov EU in instrumenta za begunce v Turčiji¹¹, ter z dne 24. novembra 2021 o stališču Sveta o predlogu spremembe proračuna Evropske unije št. 5/2021 za proračunsko leto 2021 – humanitarna podpora beguncem v Turčiji¹²,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0149/2022),
- A. ker je Turčija kot država kandidatka za pristop k EU ključna partnerica na področju gospodarstva ter pomembna soseda in strateška partnerica za EU na bistvenih področjih skupnega interesa, kot so trgovina, migracije, javno zdravje, podnebje, zeleni prehod, varnost in boj proti terorizmu;
 - B. ker gospodarsko povezovanje z EU ostaja visoko, Turčija pa je bila leta 2020 šesta največja trgovinska partnerica EU, medtem ko je EU še vedno daleč največja trgovinska partnerica Turčije in njen največji vir neposrednih tujih naložb; ker Turčija doživlja gospodarske in finančne težave, ki še zaostrejujejo gospodarske posledice pandemije;
 - C. ker v zadnjem času napredujejo prizadevanja za varnostno razsežnost EU, ki pridobivajo strukturo in vsebino, Turčija pa je izjemno dragocena partnerica kot zaveznica Nata in strateška partnerica, ki ima ključni položaj v Evropi in odločilno geostrateško vlogo v varnostni strukturi Črnega morja ter zlasti pri varnosti Ukrajine, ki doživlja rusko agresijo;
 - D. ker Turčija gosti največjo begunsko populacijo na svetu s skoraj 4 milijoni registriranih beguncev iz Sirije, Iraka in Afganistana in ker se je financiranje EU za te skupnosti izkazalo kot koristno za pomoč Turčiji pri hitrem odzivanju na humanitarne in razvojne potrebe beguncev in njihovih gostiteljskih skupnosti;

⁶ UL C 15, 12.1.2022, str. 81.

⁷ UL C 99, 1.3.2022, str. 209.

⁸ UL C 456, 10.11.2021, str. 247.

⁹ UL C 425, 20.10.2021, str. 143.

¹⁰ UL C 328, 6.9.2016, str. 2.

¹¹ UL C 132, 24.3.2022, str. 88.

¹² Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0466.

- E. ker je Evropski svet v skladu s sprejetimi koraki za umiritev napetosti med EU in Turčijo ter med Turčijo in nekaterimi državami članicami EU v vzhodnem Sredozemlju predlagal, naj se spodbuja pozitivnejša dinamika odnosov med EU in Turčijo, če jih bodo spremljala konstruktivna prizadevanja; ker je zlasti Evropski svet izrazil pripravljenost za postopno, sorazmerno in obojestransko sodelovanje s Turčijo na številnih področjih skupnega interesa, pod pogojem, da se ohrani umiritev nedavnih napetosti med EU in Turčijo, zlasti v zvezi z razmerami v vzhodnem Sredozemlju, ter da bo Turčija delovala konstruktivno in spoštovala pogoje iz preteklih sklepov Evropskega sveta, predvsem glede dobrih sosedskih odnosov in spoštovanja človekovih pravic ter mednarodnega prava;
- F. ker se od države kandidatke pričakuje, da je pripravljena z vseh vidikov progresivno pristopiti k vrednotam, interesom, standardom in politikam EU, spoštovati in ohranjati kopenhavska merila ter se uskladiti s politikami in cilji EU in nadaljevati ter vzdrževati dobre sosedske odnose z EU in vsemi njenimi državami članicami brez diskriminacije; ker analiza poročil EU v zadnjih letih kaže, da je Turčija še vedno zelo oddaljena od vrednot in normativnega okvira EU, ta razlika pa se na temeljnih področjih, kot so spoštovanje mednarodnega prava, pravne države, človekovih pravic, svoboščin posameznikov, državljanskih pravic in svobode izražanja ter dobrih sosedskih odnosov, dejansko povečuje; ker so vezi med turško civilno družbo in prodemokratskimi silami ter EU še vedno močne, saj je EU trdno zavezana zagotavljanju podpore turškim državljanom in organizacijam, ki spodbujajo evropske norme in vrednote;
- G. ker so bili odnosi med EU in Turčijo v zadnjem letu pretežno stabilni, čeprav sta okrepljeno sodelovanje in dialog o številnih vprašanih soobstajala z rednimi konflikti in napetostmi; ker je to stanje opisano tudi v tej resoluciji, ki pozdravlja pozitiven razvoj dogodkov in izpostavlja, da je mogoče odnose še poglobiti, obenem pa opozarja na nerešene težave, predvsem v zvezi s pravno državo in temeljnimi pravicami, s čimer se kršijo kopenhavska načela, glede kršitev mednarodnega prava ali nenehnega izzivanja Republike Ciper; ker če želimo v tej resoluciji pravilno oceniti napredek Turčije na področju človekovih pravic in pravne države, kar je jedro pristopnega procesa, je pomembno opisati konkretne mehanizme spodkopavanja svoboščin, ki skupaj vodijo do splošnega nazadovanja glede na evropske standarde; ker ta pristop pomeni preseganje priprave zgolj dolgega seznama državljanov in skupin, ki so žrtve teh odločitev, in dejansko opredelitev izvajalcev in javnih organov, ki so odgovorni za te zaskrbljujoče razmere vsak na svojem področju delovanja; ker je treba splošne kritike nadomestiti s ciljno usmerjenimi kritikami;

Splošna ocena in najnovejši razvoj dogodkov

1. znova izraža zaskrbljenost, ker sta EU in Turčija še vedno oddaljeni, ko gre za vrednote in standarde, prav tako pa ni politične volje za potrebne reforme, s katerimi bi obravnavali predvsem resne pomisleke glede pravne države in temeljnih pravic, ki negativno vplivajo na pristopni proces, kljub večkratnim izjavam Turčije, da je njen cilj pristop k EU; poudarja vztrajno nazadovanje Turčije v zadnjih dveh letih glede zavez v zvezi s pristopnim procesom; meni, da si Parlament ne more predstavljati, da bi se pristopna pogajanja s Turčijo v bistveni meri obnovila, potem ko od leta 2018 dejansko mirujejo, če na tem področju ne bo opaznega napredka; opozarja, da pristopni proces

temelji na dosežkih in je v celoti odvisen od objektivnega napredka, ki ga doseže posamezna država, in da bo tak tudi ostal;

2. ugotavlja pa, da so se sicer odnosi med EU in Turčijo v zadnjem letu in zlasti zadnjih mesecih malenkost izboljšali, saj je turška vlada bila bolj pripravljena na sodelovanje, a sta okrepljena sodelovanje in dialog o številnih vprašanih soobstajala z rednimi konflikti, odnosi s sosednjimi državami članicami EU, zlasti Grčijo in Ciprom, pa so še vedno težavni; izraža upanje, da je mogoče obstoječe težave odpraviti in jih nadomestiti s trajnejšo in pristnejšo pozitivno dinamiko; pozdravlja dialog na visoki ravni med EU in Turčijo o podnebnih spremembah, ki je potekal 16. septembra 2021, in dejstvo, da je Turčija oblikovala svoj zeleni dogovor, uvedla ambiciozne domače podnebne politike ter 6. oktobra 2021 ratificirala Pariški sporazum; pozdravlja dialog na visoki ravni o migracijah in varnosti, ki je potekal 12. oktobra 2021 in je bil osredotočen na poglobitev sodelovanja pri upravljanju migracij, boju proti trgovini z ljudmi in organiziranemu kriminalu ter preprečevanju terorističnih napadov; pozdravlja dialog na visoki ravni o javnem zdravju, ki je potekal 1. decembra 2021, v katerem so se razprave osredotočile na okrepljeno sodelovanje na področju čezmejnih nevarnosti za zdravje, tudi kratkoročno v boju proti pandemiji covid-19; v zvezi s tem izreka pohvalo za vzajemno priznavanje covidnih potrdil od avgusta 2021 naprej;
3. ugotavlja, da pristopna pogajanja še vedno mirujejo, vendar je Turčija posodobila svoj nacionalni akcijski načrt za pristop k EU, da bi zajela obdobje 2021–2023; je seznanjen tudi z napredkom Turčije pri boljšem usklajevanju s pravnim redom EU na področjih, kot sta zakonodaja o konkurenci, njen nacionalni sistem kvalifikacij in evropski raziskovalni prostor ter s tem povezani boljši rezultati Turčije v programu Obzorje 2020;
4. je še vedno povsem prepričan, da je Turčija s političnega, gospodarskega in zunanjepolitičnega vidika strateško pomembna država ter partnerica, ki je ključna za stabilnost širše regije, in ključna zaveznica, med drugim v Natu, s katero želi EU obnoviti odnose na podlagi dialoga, spoštovanja in vzajemnega zaupanja; v zvezi s tem pozdravlja izjave, ki so jih pred kratkim podale turške oblasti na najvišji ravni, da je turška vlada ponovno zavezana EU, vendar jih poziva, naj poskrbijo, da bodo besedam sledila dejanja, in to zavezanost podprejo s konkretnimi dejstvi in odločitvami; meni, da bi bilo treba, če bodo razmere to dopuščale, dodatno okrepiti dialog s turškimi oblastmi in sogovorniki na vseh ravneh, da bi prispevali k ponovni vzpostavitvi zaupanja in zmanjšali možnosti prihodnjih spopadov, v skladu s stališčem Evropskega sveta o postopnem, sorazmernem in obojestranskem sodelovanju s Turčijo; v zvezi s tem poziva Svet, naj ponovno vzpostavi prekinjeni politični dialog na visoki ravni in sektorske dialoge na visoki ravni o gospodarstvu, energiji in prometu, pa tudi Pridružitveni svet EU-Turčija povezan z izboljšanjem razmer na področju temeljnih svoboščin in pravne države;
5. izraža svojo veliko zaskrbljenost zaradi trenutnih gospodarskih razmer v Turčiji, kjer se zaradi valutne devalvacije, visoke inflacije in čedalje višjih življenjskih stroškov vse več ljudi spoprijema s stisko in revščino; ugotavlja, da so se sedanje razmere, ki so se sicer razvijale že več let, decembra 2021 spremenile v valutno krizo, zaradi katere so posledice pandemije za gospodarstvo še slabše; je zaskrbljen zaradi pobud predsednika inposledičnega pomanjkanja nezaupanja v organe, ki naj bi bili neodvisni, kot sta

centralna banka in turški statistični urad (TÜİK); v zvezi s tem ugotavlja, da je neodvisnost pri delovanju obeh institucij ključno merilo za pristop k EU; poleg tega poudarja, da slabi rezultati na področju spoštovanja pravne države tudi močno vplivajo na ugled države in da bi lahko slaba pravna varnost resno vplivala na njeno zmožnost, da pritegne tuje naložbe; meni, da bi trdnejši in tesnejši odnos z EU pomagal ublažiti nekatere težave in prispeval k izboljšanju življenjskega standarda turškega prebivalstva;

6. ugotavlja, da je projektna skupina za finančno ukrepanje oktobra 2021 Turčijo dodala na seznam jurisdikcij, ki veljajo za nezmožne preprečevanja pranja denarja ter financiranja terorizma in širjenja orožja; upa, da bo Turčija lahko hitro pokazala potreben napredek pri izboljšanju izvajanja ustreznih ukrepov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AML/CFT);
7. izraža željo po okrepitvi in poglobitvi medsebojnega poznavanja in razumevanja med turško družbo in družbami držav članic EU, s čimer bi se spodbujale kulturna rast in družbeno-kulturne izmenjave ter preprečevale vse oblike družbenih, verskih, etničnih ali kulturnih predsodkov; je povsem zavezan tudi v prihodnje podpirati turško neodvisno civilno družbo ne glede na okoliščine in okvir sodelovanja, ki utegne veljati v prihodnosti;

Načela pravne države in temeljne pravice

8. obžaluje, da se razmere na področju človekovih pravic v Turčiji nenehno slabšajo, vključno z nazadovanjem na področju temeljnih svoboščin, demokracije in pravne države; meni, da je sedanja represivna oblika vladavine, ki se opira predvsem na zlorabo pravnega okvira – zlasti z obtožbami o terorizmu in omejevanjem svobode izražanja – in premajhno neodvisnost sodstva, namerna, neumorna in sistematična vladna politika, ki je bila načrtovana za zatiranje vseh kritičnih dejavnosti, bodisi neposredno bodisi z zastraševanjem; je zgrožen nad dejstvom, da so turške državne oblasti za izvajanje te politike pripravljene očitno in vztrajno zanemarjati svoje mednarodne in domače pravne obveznosti, na primer tiste, ki izhajajo iz članstva Turčije v Svetu Evrope;
9. vztraja, da ključnega področja temeljnih pravic in svoboščin, ki je v samem središču pristopnega procesa, ni mogoče ločiti in oddvojiti od splošnih odnosov z EU in poudarja, da je to za Parlament resna ovira za nadaljnji napredek pri vseh pozitivnih programih, ki bi se lahko ponudili Turčiji, a bi morali biti odvisni tudi od popolnega spoštovanja mednarodnega prava in temeljnega načela dobrih sosedskih odnosov ter regionalnega sodelovanja;
10. poziva Turčijo, naj v celoti izvrši vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v skladu s členom 46 Evropske konvencije o človekovih pravicah, kar je brezpogojna obveznost, ki izhaja iz članstva Turčije v Svetu Evrope in je določena v njeni ustavi; kar najstrožje obsoja nedavno odločitev visokega kazenskega sodišča št. 13 v Istanbulu, ki je Osmanu Kavali izreklo najstrožjo dosmrtno kazen po več kot štirih in pol letih nepravilnega, nezakonitega in neutemeljenega pripora; meni, da je bil Osmanu Kavala obsojen na podlagi neutemeljenih obtožb, da bi utišali in odvrnili kritične glasove v Turčiji; ponovno poziva turške oblasti, naj ukrepajo v skladu s svojimi mednarodnimi in domačimi obveznostmi in spoštujejo končno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v tej zadevi ter nemudoma izpustijo Osmana Kavalo; obsoja in obžaluje

nenehna prizadevanja in poskuse, da bi podaljšali pripor Osmana Kavale, in sicer z vrsto zapletenih sodnih taktik za izmikanje sodnemu epilogu, med drugim z združevanjem in ločevanjem sodnih spisov ter številnimi nepravilnostmi; je zgrožen, ker najstrožja smrtna kazen, ki jo je izreklo sodišče, temelji na členu 312 turškega kazenskega zakonika (poskus strmoglavljenja vlade s silo in nasiljem), čeprav je Evropsko sodišče za človekove pravice to obtožbo že izrecno zavrnilo v svojih sodbah; je seznanjen s ponavljajočimi se odločitvami Odbora ministrov Sveta Evrope, v katerih je pozval k izpustitvi Osmana Kavale, kar je privedlo do zgodovinskega začetka postopkov za ugotavljanje kršitev proti Turčiji z vmesnima resolucijama decembra 2021 in februarja 2022, ker država noče spoštovati končne sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice; ugotavlja, da postopek za ugotavljanje kršitev priča o tem, kako resna je kršitev obveznosti Turčije kot članice Sveta Evrope in države kandidatke za članstvo v EU;

11. znova odločno obsoja, da je Turčija s predsedniškim odlokom odstopila od Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija), odločitev, ki je še posebej zaskrbljujoča zaradi še vedno velikega števila umorov žensk in drugih oblik nasilja v državi in je velik korak nazaj v prizadevanjih za spodbujanje pravic žensk v državi; ponovno poziva turško vlado, naj razveljavi to nerazumljivo odločitev, ki je očitna kršitev temeljnih evropskih vrednot in bo del ocene pristopnega procesa Turčije; v zvezi s tem poziva turške oblasti, naj vodi politiko ničelne tolerance in preprečuje nasilje nad vsemi ženskami in dekletimi in se bori proti njemu, pomaga preživelim ter zahteva, da storilci odgovarjajo za svoja dejanja, tako da v celoti izvaja turški zakon št. 6284 o zaščiti družine in preprečevanju nasilja nad ženskami in vse ukrepe, ki so bili opredeljeni v ustrezni sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice; je globoko zaskrbljen zaradi obtožnice, ki jo je vložil urad za intečektualna in industrijska kazniva dejanja glavnega državnega tožilstva v Istanbulu. Ki želi zaprtje platforme Zaustavimo uboje žensk (KCDP), ene največjih in najvidnejših skupin za pravice žensk v Turčiji, ki se bori proti nasilju na podlagi spola, zaradi obtožbe o kršenju javne morale;
12. opozarja, da je pomembno spoštovati svobodo zbiranja in demonstracij v Turčiji, saj je zapisana v njeni ustavi in je pozitivna obveznost, ki izhaja iz statusa podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah; obžaluje resno nazadovanje na področju svobode zbiranja in demonstracij, ki je vedno bolj pod pritiskom, ker guvernerji provinc rutinsko uporabljajo in podaljšujejo prepoved protestov in demonstracij, zaradi pretirane uporabe sile proti miroljubnim protestnikom in novinarjem, saj organi kazenskega pregona v splošnem niso kaznovani, ter upravnih glob in pregona protestnikov zaradi obtožb za dejavnosti, povezane s terorizmom; zlasti je zaskrbljen zaradi prepovedi guvernerja, ki že več kot pet let velja v provinci Van; obžaluje napade turških policijskih sil na novinarje na javnih protestih, kar omogoča tudi smernica iz aprila 2021, ki jo je izdal vodja turškega generalnega direktorata za varnost, z navodili za turške policijske sile, da preprečijo objave o protestih in demonstracijah v medijih, ki jih je državni svet nato začasno ukinil; ponovno poziva oblasti, naj umaknejo obtožbe proti študentom univerze v Boğaziçijiu, ki so jih začeli preganjati, potem ko so uveljavljali pravico do mirnega zbiranja, in poudarja, kako pomembno je zagotoviti akademsko svobodo in avtonomijo univerz; je v zvezi s tem zaskrbljen zaradi nedavne odločitve o odstavitvi treh izvoljenih dekanov na Univerzi v Boğaziçijiu, katere sedanji rektor je bil avgusta 2021 imenovan s predsedniškim odlokom; pozdravlja izjavo Evropske službe

za zunanje delovanje s 4. februarja 2021, v kateri je opozorila, da pandemije covid-19 ni mogoče uporabiti kot sredstvo za utišanje kritičnih glasov, in obsodila sovražni govor visokih uradnikov proti študentom LGBTI;

13. znova izraža resno zaskrbljenost zaradi nesorazmernih in samovoljnih ukrepov, ki omejujejo svobodo izražanja; je seznanjen, da je bilo nedavno ugotovljeno, da se je še zmanjšalo število novinarjev v turških zaporih in povečalo število oprostitev v zadevah proti novinarjem; zahteva izpustitev in oprostitev vseh novinarjev, pisateljev, zaposlenih v medijih in uporabnikov družbenih medijev, ki so bili nezakonito pridržani izključno zaradi opravljanja svojega poklica in uveljavljanja državljanskih pravic; pozdravlja nedavne sodbe državnega sveta, ki so ustavile izvrševanje nekaterih členov pravilnika o novinarski izkaznici in policijsko okrožnico, ki je prepovedovala avdiovizualno snemanje na javnih demonstracijah; je hkrati zelo zaskrbljen zaradi nenehnih samovoljnih aretacij novinarjev, zaposlenih v medijih in uporabnikov družbenih medijev, sistematične uporabe nejasnih terorističnih kaznivih dejanj za njihovo utišanje, vse večjih omejitev in cenzure na platformah družbenih medijev ter prakse preiskovanja in pregona ljudi na podlagi obtožb, kot je domnevno nespoštovanje islamskih vrednot; je zgrožen nad hudo zlorabo člena 299 turškega kazenskega zakonika o žalitvah predsednika, za katere se lahko izreče zaporna kazen od enega do štirih let; meni, da so uvedba več kot 160000 preiskav, vložitev več kot 35500 zadev ter obsodba več kot 12800 oseb zaradi žalitve predsednika od leta 2014, ko je predsednik Erdoğan nastopil prvi mandat, povsem nesorazmerne; poziva turške oblasti, naj zakon o žalitvah predsednika uskladijo s sodbami Evropskega sodišča za človekove pravice in upoštevajo priporočila Beneške komisije, da bi turško zakonodajo na tem področju uskladile z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah; je še posebej zgrožen zaradi primera novinarke Sedef Kabaş, ki jo je pred kratkim 36. kazensko sodišče v Istanbulu obsodilo na dve leti in štiri mesece zapora, ker naj bi „razžalila predsednika“ med neposrednim prenosom na televiziji TELE1 14. januarja 2022; obžaluje, kako so ravnali z njo po aretaciji med polnočno racijo 22. januarja 2022, potem ko je bila javno tarča visokih vladnih uradnikov in priprta 49 dni pred sojenjem ter je zgrožen nad tem, da je urad glavnega javnega tožilca v Istanbulu pozval k obsodbi na 12 let in 10 mesecev zapora za različna kazniva dejanja; meni, da je ta primer jasen primer zlorabe člena 299, s čimer naj bi zastrašili novinarje ali državljane, ki bi izražali kritiko predsedniku ali vladi; izraža zaskrbljenost zaradi predsedniške okrožnice o dejavnostih tiska in radiodifuzije, objavljene 28. januarja 2022, saj bi lahko z njo nezakonito omejili temeljne pravice in svoboščine; je zaskrbljen, ker je bila Turčija med vsemi članicami Sveta Evrope država z največjim številom sodb zaradi kršitve svobode izražanja na Evropskem sodišču za človekove pravice v letu 2021 in obžaluje, da je Turčija še vedno med državami, kjer je svoboda tiska najbolj pod udarom;
14. trdi, da so v Turčiji nenehni pregon, cenzura ter nadlegovanje novinarjev in neodvisnih medijev še vedno zaskrbljujoči in jih je treba nemudoma obravnavati, saj spodkopavajo demokratičnost turške družbe; je zaskrbljen tudi zaradi napadov na novinarje in nasprotnike v Evropski uniji; poziva predsednika turškega vrhovnega sveta za radio in televizijo (RTÜK), naj preneha s pretiranimi globami in prepovedmi radiodifuzije, ki omejujejo legitimno svobodo izražanja turških novinarjev in izdajateljev televizijskih programov; je zaskrbljen zaradi grožnje tega sveta, da bo blokiral mednarodne medijske hiše Deutsche Welle, Euronews in Voice of America, če ne bodo zaprosile za licence za radiodifuzijo, ki bi omogočale nadzor nad njihovimi vsebinami; poziva, naj svet za

radiodifuzijo preneha izvajati diskriminatorne kazenske ukrepe proti neodvisnim izdajateljem televizijskega programa; obžaluje vse večje gospodarsko vmešavanje vlade, tudi z nepregledno razdelitvijo javnih sredstev (oglaševanje, javni razpisi), ki omogoča izvajanje skoraj popolnega nadzora nad množičnimi mediji; je zaskrbljen zaradi širjenja državne propagande iz državnih in provladnih medijskih hiš; poziva predsednika agencije za oglaševanje v tisku, naj zagotovi, da prepovedi javnega oglaševanja ne bodo preprečevale neodvisnega medijskega poročanja, kot v primeru dnevnika *Evrensel*, ki je najhujši primer v turški zgodovini tiska; poziva direktorja za komunikacije pri turškem predsedstvu, naj zagotovi pravočasno obdelavo prošenj za novinarske izkaznice ter preneha uporabljati kazenske ovadbe in napadalno retoriko, uperjeno proti novinarjem; poziva Veliko narodno skupščino Turčije, naj na podlagi sodbe turškega ustavnega sodišča iz januarja 2022, v kateri se zahteva preoblikovanje člena 9 zakona o internetu, zaščiti svobodo izražanja in svobodo tiska; je zlasti zaskrbljen zaradi primera turškega ciprskega novinarja Alija Kašmirja, ki mu je bil nedavno prepovedan vstop v Turčijo in ga na sodišču obtožujejo, da je izrazil kritiko zoper Ankaro;

15. je seznanjen, da sta bila leta 2021 v Turčiji sprejeta četrta in peta pravosodni sveženj, ki vsebujeta ukrepe v pravo smer, četudi so skromni in ne rešujejo glavnih težav; vendar se zaveda, da sedanje težave ne izvirajo le iz problematične zakonodaje, temveč so pogosto posledica tega, da ni politične volje oziroma je ta neuspešna pri izvajanju ustreznih obstoječih določb; je še vedno zaskrbljen zaradi spodkopavanja pravne države in premajhne neodvisnosti sodstva v Turčiji, skupaj z zastrašujočim učinkom množičnega odpuščanja, ki ga je vlada izvedla v zadnjih letih, ter javnih izjav izvršnih organov o tekočih sodnih zadevah, ki ogrožajo neodvisnost, nepristranskost in splošne zmogljivosti sodstva, da bi zagotavljalo učinkovito pravno sredstvo za kršitve človekovih pravic; z obžalovanjem ugotavlja, da pravosodne reforme teh temeljnih pomanjkljivosti niso odpravile; poudarja, da je to za nas najbolj zaskrbljujoče področje, saj je temelj delujočega demokratičnega sistema, ki je v službi prebivalstva in v njeno korist; ugotavlja, da je bil januarja 2021 na turško ustavno sodišče imenovan sodnik, ki je bil le dvajset dni na kasacijskem sodišču in je bil pred tem kot glavni javni tožilec v Istanbulu vpleten v sporne zadeve, med drugim proti Osmanu Kavali, protestnikom parka Gezi ter novinarjema Canu Dündarju in Erdemu Gülju; poudarja, da je svet sodnikov in tožilcev glavni razlog za zaskrbljenost glede premajhne neodvisnosti sodstva; ponovno poziva k odpravi pomanjkljivosti v strukturi in postopku izbire članov tega sveta, da bi zagotovili njegovo neodvisnost in odpravili samovoljne odločitve; odločno obsoja odpuščanje in prisilne selitve velikega števila turških sodnikov in tožilcev; opozarja, da bi morale biti vse razrešitve in imenovanja v sodstvu predmet posebej natančnega nadzora, da mora biti izvršilni oblasti prepovedano posegati v sodstvo ali poskušati vplivati nanj ter da je treba pri imenovanju sodnikov upoštevati načeli neodvisnosti in nepristranskosti; je zgrožen zaradi poročanja o razširjenem preganjanju odvetnikov, ki zastopajo posameznike, obtožene terorizma, pri čemer so odvetniki preganjani zaradi kaznivega dejanja, ki se pripisuje njihovi stranki, ali zaradi z njim povezanega kaznivega dejanja, kadar to očitno ovira pravico do poštenega sojenja in dostopa do pravnega varstva; poziva turško vlado, naj zagotovi neodvisno delo odvetnikov in izpusti vsakogar, ki je nezakonito pridržan zgolj zaradi opravljanja svojih pravnih dolžnosti; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je še vedno močno čutiti vpliv izrednih razmer na demokracijo in temeljne pravice, čeprav so bile julija 2018 uradno odpravljene, in še vedno vplivajo na veliko posameznikov, med drugim na več kot 152000 javnih

uslužbencev, vključno z učitelji, zdravniki, akademiki (za mir), odvetniki, sodniki in tožilci, ki so bili samovoljno odpuščeni in jim je bilo trajno prepovedano delati v javnem sektorju ali celo v celoti opravljati poklic; poudarja, da ima veliko teh odpuštitev še vedno uničujoče posledice za odpuščene in njihove družine, vključno s trajno socialno in poklicno stigmatizacijo; resno dvomi v delovanje preiskovalne komisije za ukrepe v izrednih razmerah kot mehanizma za notranje pravno sredstvo, ker ni neodvisna in nepristranska; ugotavlja, da samovoljne razveljavitve potnih listov kljub nekaterim postopnim izboljšavam še vedno pomenijo veliko kršitev svobode gibanja;

16. izraža zaskrbljenost, ker je število pritožb, ki se na ustavno sodišče vložijo zaradi kršitve ustavnih pravic, vedno večje, pa tudi, ker po razkritju kršitev ne pride do nikakršnih sprememb; je seznanjen z nedavnimi izjavami predsednika ustavnega sodišča, v katerih je priznal, da se je več kot 73 % od več kot 66000 pritožb, prejetih v letu 2021, nanašalo na pravico do poštenega sojenja, kar je opisal kot „zaskrbljujoče stanje“; dvomi v zakonitost sprememb postopkovnih pravil sodišča, ki omogočajo, da se odločitve odložijo za eno leto;
17. ugotavlja, da so turške oblasti marca 2021 sprejele nov akcijski načrt za človekove pravice, ki je načeloma dobrodošel; vendar ugotavlja, da v njem številna vprašanja niso obravnavana in se bo zavezanost vlade merila s tem, v kakšnem obsegu bo ta načrt izvajala in katere reforme bo sprejela, da bi se lahko uporabljal za vse državljane brez diskriminacije; poziva turške oblasti, naj si bolj prizadevajo za učinkovito obravnavo težkega položaja Kurdov, Armencev in zlasti v zvezi s stanovanji in izobraževanjem Romov, saj se še vedno soočajo z razmeroma visoko stopnjo revščine, brezposelnostjo, diskriminacijo in izključenostjo;
18. poziva, naj se v celoti izvršijo vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice in vmesne resolucije Odbora ministrov Sveta Evrope v zvezi z ugovorom vesti; je seznanjen z akcijskim načrtom, ki so ga turške oblasti predložile Odboru ministrov, in jih spodbuja, naj oblikujejo nadaljnje ukrepe, da bi s potrebno zakonodajo poskrbeli za pravično in dostopno uveljavljanje pravice do ugovora vesti proti služenju vojaškega roka; je zaskrbljen zaradi vse večjega števila pritožb v zvezi z ugovorom vesti na ustavnem sodišču od prve pritožbe, vložene leta 2017, ki so še vedno nerešene brez osnovne komunikacije s pritožniki; poziva k potrebnim pravnim spremembam, s katerimi bi ustavili cikel pregona in kaznovanja, pa tudi vse omejitve za tiste, ki uveljavljajo ugovor vesti;
19. poziva turške oblasti, naj spodbujajo pozitivne in učinkovite reforme na področju svobode misli, vesti in veroizpovedi, tako da verskim skupnostim omogočijo pridobitev statusa pravne osebe in pravic do izobraževanja ter da uveljavijo priporočila Beneške komisije o statusu verskih skupnosti, vse ustrezne sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice in resolucije Sveta Evrope, tudi o grškem pravoslavnem prebivalstvu otokov Gökçeada (Imbros) in Bozcaada (Tenedos); poziva turško vlado, naj si bolj prizadeva, med drugim v zvezi z javnim priznavanjem alevitske identitete, pravnega statusa cemevijev in njihovega financiranja, v skladu z ustreznimi sodbami Evropskega sodišča za človekove pravice o obveznem verouku in pouku etike ter alevitskih verskih objektih; poziva turške oblasti, naj v celoti spoštujejo zgodovinski in kulturni značaj kulturnih in verskih spomenikov ter simbolov, zlasti tistih, ki so uvrščeni na Unescov seznam svetovne dediščine; je seznanjen z nedavnim dogodkom v zgodovinskem

samostanu Panaghia Soumela, ki je umeščen na okvirni Unescov seznam svetovne dediščine; poudarja, da je treba odstraniti omejitve za usposabljanje, imenovanje in nasledstvo pripadnikov duhovščine, da bi se omogočilo ponovno odprtje semenišča Halki, ki je zaprto od leta 1971, ter odpravile ovire za njegovo ustrezno delovanje; ponavlja svoj poziv Turčiji, naj spoštuje vlogo ekumenskega patriarhata za pravoslavne kristjane po vsem svetu in prizna njegovo pravno osebnost ter javno uporabo cerkvenega naziva ekumenski patriarh; obžaluje, da bo nova volilna uredba za nemuslimanske ustanove, ki je bila leta 2013 razveljavljena, zdaj objavljena, zaradi česar prihaja do resnih težav pri ustreznem upravljanju teh ustanov, saj ni mogoče izvesti volitev; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se še naprej poroča o sovražnem govoru in kaznivih dejanjih iz sovraštva proti verskim manjšinam, večinoma alevitom, kristjanom in Judom in da so preiskave v zvezi s tem neučinkovite; poziva turške oblasti, naj storilce kaznivih dejanj dejansko preganjajo in ustrezno zaščitijo vse verske manjšine;

20. obžaluje stalen pravni in upravni pritisk turške vlade na civilno družbo in zagovornike človekovih pravic, odvetnike, novinarje, akademike, sindikaliste, etnične in verske manjšine ter številne turške državljane in nenehno krčenje prostora za svobodno delovanje v Turčiji; obsoja samovoljno zapiranje organizacij civilne družbe, vključno z vidnimi nevladnimi organizacijami in mediji na področju človekovih pravic; poziva Turčijo, naj kritična ali nasprotna mnenja, vključno z glasovi zagovornikov človekovih pravic, akademikov in novinarjev, namesto kot destabilizirajoče sile sprejema kot pomemben prispevek k socialnemu dialogu, da bi ti lahko delovali v skladu s svojimi dolžnostmi in v okviru svojih pristojnosti in področja dela ter svobodno opravljali svoj poklic, saj to v splošnem omogoča bolj zdravo demokracijo in družbo; ponovno poziva turško vlado, naj revidira zakon o preprečevanju financiranja širjenja orožja za množično uničevanje iz decembra 2020, ki turškemu ministrstvu za notranje zadeve in predsedniku podeljuje obsežna pooblastila za omejevanje dejavnosti nevladnih organizacij, poslovnih partnerstev, neodvisnih skupin in združenj ter je očitno namenjen nadaljnjemu omejevanju in nadzoru civilne družbe; je zaskrbljen zaradi ugotovitev komisarke za človekove pravice in parlamentarne skupščine Sveta Evrope, ki opozarjata, da je treba v skladu s tem zakonom najprej preveriti organizacije za človekove pravice; poziva EU in njene države članice, naj izvajajo večji pritisk na turško vlado in povečajo podporo zagovornikom človekovih pravic in neodvisni civilni družbi v Turčiji, tudi z ustreznimi finančnimi instrumenti; poziva Komisijo, naj prek instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) in ustreznih programov Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa priskrbi zadostna sredstva za civilno družbo, nedržavne akterje in medosebne stike, da bi dali prednost prizadevanjem za demokracijo, kar bi lahko prispevalo k ustvarjanju politične volje, potrebne za okrepitev odnosov med EU in Turčijo; poziva Komisijo, naj preuči financiranje lokalnih oblasti v zvezi s projekti skupnega interesa; poudarja, da finančna pomoč instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) temelji na pogojih, povezanih s pristopom „najprej temeljne prvine“ in s tem v zvezi ponovno poudarja, da je treba sredstva instrumenta za predpristopno pomoč za reforme v Turčiji izplačati popolnoma pregledno in jih mora neposredno upravljati EU ali priznana mednarodna institucija;
21. je močno zaskrbljen zaradi poslabšanja razmer na področju človekovih pravic oseb LGBTI, ki ga sponzorira država, zlasti zaradi fizičnih napadov in kaznivih dejanj iz sovraštva, katerih tarča so predvsem transseksualci, pa tudi zaradi dolgotrajnih

prepovedi parad ponosa po vsej državi, omejevanja svobode zbiranja, združevanja in izražanja ter cenzure v medijih in na spletu ter spodbuja turško vlado, naj zaščiti njihovo pravico do enakosti in pravne pravice; opozarja, da je treba sprejeti ukrepe, s katerimi bi zagotovili, da bodo lahko vsi državljani varno uživali te svoboščine; poudarja vse bolj homofobno stališče turške vlade ter da visoki uradniki uporabljajo sovražni govor proti osebam LGBTI, z namenom da bi skupnost LGBTI stigmatizirali in kriminalizirali, kar lahko ustvarja plodna tla za kazniva dejanja iz sovraštva in močan dejavnik, ki omogoča vse večje nadlegovanje, diskriminacijo in morebitno nasilje; opozarja, da obveznosti Turčije v skladu z EKČP vključujejo odgovornost za boj proti diskriminaciji oseb LGBTI in nasilju nad njimi in spodbuja turške oblasti, naj izpolnijo svoje zaveze; poziva k vključitvi spolne usmerjenosti, spolne identitete in spolnih značilnosti kot podlage za zaščito v določbi o boju proti diskriminaciji v delovnem pravu: poudarja, da obstaja vzorec uporabe sodnih postopkov za utišanje zagovornikov človekovih pravic, nevladnih organizacij in odvetnikov ter omejevanje aktivizma, zlasti zagovornikov pravic LGBTI; je zaskrbljen zaradi kazenskih preiskav zoper odvetniške zbornice Istanbula, Ankare in Diyarbakira ter zaradi primera, ki je vključeval udeleženca na paradi ponosa na tehnični univerzi Bližnjega vzhoda v Ankari; pozdravlja oprostitev slednjega; z veliko zaskrbljenostjo spremlja sojenje proti izvršnemu odboru in predsedniku odvetniške zbornice Ankare, ki ravno poteka in v katerem želi glavno državno tožilstvo v Ankari zagotoviti do dve leti zaporne kazni za domnevno „razžalitev javnega uslužbenca“, ker so obsodili vodjo direktorata za verske zadeve (Diyamet) zaradi odkrito homofobne izjave, ki jo je podal 14. aprila 2020 in v kateri je izjavil, da „islam preklinja homoseksualnost (...), ker povzroča bolezni in razkroj generacij“; poziva turške oblasti, naj uvedejo potrebne pravne ukrepe, da bi odpravili vsakršno diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete v skladu s členom 21 Listine EU o temeljnih pravicah; poziva oblasti, naj svojo kazensko zakonodajo v zvezi s homofobnimi in transfobnimi kaznivimi dejanji iz sovraštva uskladijo s priporočilom št. 7 splošne politike Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti; poziva Turčijo, naj umakne vse obtožbe proti miroljubnim udeležencem dogodkov LGBTI in odpravi dolgotrajne prepovedi parad ponosa;

22. je močno zaskrbljen zaradi nenehnih napadov na opozicijske stranke, predvsem na Ljudsko demokratsko stranko (HDP) in druge, vključno z Republikansko ljudsko stranko (CHP), tako da se izvaja pritisk, jih prisili v prenehanje delovanja in se zapira njihove člane, s čimer se spodbija pravilno delovanje demokratičnega sistema; poudarja, da je za demokracijo potrebno okolje, v katerem lahko politične stranke, civilna družba in mediji delujejo brez groženj ali samovoljnih omejitev;
23. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da so Ljudska demokratska stranka, izvoljeni župani, ki so njeni člani, in njene organizacije, tudi njena mladinska organizacija, nenehno tarča turških oblasti, zaradi česar je trenutno v zaporu več kot 4000 članov te stranke; še vedno odločno obsoja, da sta nekdanja soprorednika stranke HDP Selahattin Demirtaş in Figen Yüksekdağ že od novembra 2016 v priporu, in poziva k njuni takojšnji izpustitvi; je zgrožen, ker turške oblasti stalno ne upoštevajo in izvajajo sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, v skladu s katerimi bi mora Turčija nemudoma izpustiti Selahattina Demirtaşa; odločno obsoja obtožnico, ki zahteva zaprtje stranke HDP in prepoved političnega udejstvovanja za 471 posameznikov, vključno z večino sedanjega strankinega vodstva, ki jo je vložil generalni državni tožilec turškega kasacijskega sodišča, turško ustavno sodišče pa jo je junija 2021 soglasno sprejelo in

preprečuje, da bi v naslednjih petih letih izvajali kakršne koli politične dejavnosti; opozarja, da je turško ustavno sodišče doslej prepovedalo šest prokurških političnih strank; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je primer razpustitve stranke HDP vrhunec zatiranja stranke, ki traja že več let, in ponovno poudarja, da bi bila prepoved stranke resna politična napaka, saj bi zadala nepopravljiv udarec pluralizmu in demokratičnim načelom; nadalje poudarja vlogo 22. kazenskega sodišča v Ankari v tako imenovani zadevi Kobane proti 108 posameznikom, vključno s številnimi politiki stranke HDP; opozarja na posebno vlogo javnega tožilca in zahteva jasnost, zlasti glede domnevnega političnega vmešavanja, evidentiranega v spisu; nadalje se sprašuje, kako je sodišče v enem tednu lahko preučilo in sprejelo 3530 strani dolg dokument, ne da bi pri tem zaslišalo tožence;

24. je zaskrbljen zaradi postopka, ki poteka proti podpredsednici stranke CHP Gökçe Gökçen v okviru preiskave proti celotnemu izvršnemu odboru stranke zaradi objave in distribucije brošure; je zgrožen, da jo je med tremi tožbami, vloženimi proti njej v zvezi z objavo te brošure, urad glavnega državnega tožilca v Ankari v eni obtožil kaznivega dejanja fizičnega napada na predsednika, za kar je predpisana najmanj petletna zaporna kazen; ugotavlja, da je 18. višje kazensko sodišče v Ankari to tožbo sicer zavrnilo, drugi dve tožbi v zvezi z obrekovanjem, spodbujanjem sovraštva in žaljivo obdolžitvijo predsednika pa še obravnava; ostaja resno zaskrbljen zaradi nenehnega političnega in sodnega nadlegovanja Canan Kaftancıoğlu, predsednice istanbulske izpostave stranke CHP, proti kateri poteka vse več sodnih postopkov; je zaskrbljen zaradi samovoljnega podaljšanja postopka registracije turške stranke Zelenih, ki je turško ministrstvo za notranje zadeve na dan ustanovitve septembra 2020 prosila za potrdilo o ustanovitvi stranke, a ga doslej še ni prejela;
25. obsoja nenehno uporabo preklica parlamentarnega statusa opozicijskim poslancem, kar resno škodi podobi turškega parlamenta kot demokratične institucije; v zvezi s tem opozarja na nedavno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 1. februarja 2022, v kateri je razsodilo, da je odvzem imunitete 40 poslancem stranke HDP leta 2016 kršil njihovo pravico do svobode izražanja in zbiranja; z zaskrbljenostjo spremlja primer Diyarbakire Semre Güzel, poslanke stranke HDP, ki je obtožena domnevnega „članstva v teroristični organizaciji“ v zvezi s slikami, posnetimi pred petimi leti, in ki ji je bila 1. marca 2022 odvzeta parlamentarna imuniteta;
26. ponovno obsoja, da so se turške oblasti na podlagi spornih dokazov odločile odstaviti 150 demokratično izvoljenih županov in jih samovoljno nadomestiti z neizvoljenimi skrbniki, ki jih je imenovala centralna vlada; obsoja, da je samo po zadnjih lokalnih volitvah 31. marca 2019 vlada odstavila 32 od 65 demokratično izvoljenih županov iz stranke HDP na jugovzhodu Turčije ter mnoge nadomestila s skrbniki; je trdno prepričan, da te nezakonite odločitve spodbujajo demokracijo na lokalni ravni in so neposreden napad na njena najosnovnejša načela, saj so milijoni volivcev prikrajšani za demokratično izvoljeno predstavništvo; poziva Turčijo, naj odstavljene župane ponovno postavi na njihov položaj; odločno kritizira politične, zakonodajne in upravne ukrepe, ki jih je turška vlada sprejela za ohromitev občin, ki jih vodijo župani opozicijskih strank v Istanbulu, Ankari in Izmirju;
27. je seznanjen z nedavnimi volilnimi reformami, sprejetimi brez medstrankarskega soglasja, in znižanjem volilnega praga z 10 % na 7 %, kar je še vedno previsoko; z

zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je spremenil izbirni postopek za pokrajinske volilne komisije, pristojne za štetje glasov in pritožbene postopke, ki so jih doslej sestavljali najvišji sodniki, zdaj pa bodo člani izbrani z žrebom; ponovno poziva Turčijo, naj izboljša splošno okolje za volitve na vseh ravneh v državi, tako da zagotovi svobodne in poštene konkurenčne pogoje za vse kandidate in stranke ter se uskladi s priporočili Beneške komisije in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi;

28. priznava, da ima Turčija upravičene varnostne pomisleke in pravico do boja proti terorizmu; kljub temu poudarja, da je treba pri tem v celoti spoštovati pravno državo, človekove pravice in temeljne svoboščine; ponovno odločno in nedvoumno obsoja nasilna teroristična dejanja Kurdske delavske stranke (PKK), ki jo je EU že leta 2002 dodala na seznam terorističnih organizacij; ugotavlja, da je za Turčijo, EU in njene države članice pomembno tesno sodelovanje v boju proti terorizmu, tudi proti Daišu; spodbuja turške oblasti, naj si še naprej prizadevajo za tesno sodelovanje z EU v boju proti terorizmu, pranju denarja in financiranju terorizma ter naj svojo zakonodajo o terorizmu in s tem povezane prakse uskladijo z evropskimi določbami; je seznanjen z aktualnimi pogajanjimi o mednarodnem sporazumu o izmenjavi osebnih podatkov med Europolom in turškimi organi, pristojnimi za boj proti kriminalu in terorizmu; upa, da bodo ta pogajanja spoštovala evropske standarde varstva podatkov in temeljnih pravic; ponovno poziva Turčijo, naj svojo zakonodajo o varstvu podatkov uskladi s standardi EU, da bi lahko sodelovala z Europolom, ter naj okrepi zakonodajni okvir za boj proti pranju denarja, financiranju terorizma in kibernetiki kriminaliteti;
29. poudarja, da so protiteroristične določbe v Turčiji še vedno preširoke in se uporabljajo diskrecijsko za zatiranje človekovih pravic in kritičnih glasov v državi, tudi novinarjev, aktivistov in političnih nasprotnikov, ter izpostavlja, da oblasti z zlorabo protiteroristične zakonodaje zmanjšujejo resnost te vedno prisotne grožnje; ugotavlja, da se v zvezi s tem še vedno pojavljajo primeri prisilnih izginotij; je zelo zaskrbljen zaradi odločitve ministra za notranje zadeve, da začne posebno preiskavo v zvezi z mestno občino Istanbul, ki zajema več kot 550 njenih zaposlenih, zaradi domnevnih terorističnih povezav, in zaradi ponovnega sodnega nadlegovanja Öztürka Türkdoğan, vidnega odvetnika za človekove pravice in sopredsednika združenja za človekove pravice (İHD), ki mu je na podlagi ovadbe glavnega državnega tožilstva v Ankari sodilo 19. kazensko sodišče v Ankari zaradi obtožbe o „članstvu v nezakoniti oboroženi organizaciji“, na koncu pa je bil oproščen;
30. je še vedno močno zaskrbljen zaradi položaja kurdskega prebivalstva v državi in razmer, ki na jugovzhodu države vladajo na področju varstva človekovih pravic, svobode izražanja in svobode političnega udejstvovanja; je zlasti zaskrbljen zaradi številnih poročil o tem, da pripadniki organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj pri odzivih na navidezne in domnevne varnostne grožnje na jugovzhodu Turčije mučijo pripornike in grdo ravnajo z njimi; obsoja policijske ukrepe za pridržanje, uvedene proti uglednim predstavnikom civilne družbe in političnim nasprotnikom v jugovzhodni Turčiji, in državo poziva, naj zagotovi zaščito in varnost zagovornikov človekovih pravic ter nemudoma začne neodvisne preiskave primerov; obsoja zatiranje etničnih in verskih manjšin, vključno s tem, da so s turško ustavo jeziki skupin, kot je kurdska skupnost, prepovedani kot materni jezik v izobraževanju in na vseh področjih javnega življenja; ponovno poudarja, da gre za kršitev mednarodnega prava, ki varuje pravice oseb, da uveljavljajo pripadnost etnični

ali verski manjšini in se izražajo v tradicionalnem jeziku svoje manjšine; poudarja, kako nujno je nadaljevati verodostojen politični proces, v katerem bodo sodelovale vse ustrezne stranke in demokratične sile ter bo vodil k mirni rešitvi kurdskega vprašanja;

31. odločno obsoja vse prisilne izročitve in ugrabitve turških državljanov, ki prebivajo zunaj Turčije, saj gre za kršitev načela pravne države in osnovnih človekovih pravic; poziva EU, naj obravnava to zaskrbljujočo prakso v svojih državah članicah, pa tudi v državah kandidatkah in pridruženih državah; je zaskrbljen zaradi poskusov turške vlade, da bi vplivala na člane turške diaspore v EU, na primer prek predsedstva za Turke v tujini in sorodne skupnosti (YTB) ter turško-islamske zveze za verske zadeve (DITIB), kar bi lahko posegalo v demokratične procese v nekaterih državah članicah; je še vedno zaskrbljen, ker se rasistično desničarsko ekstremistično gibanje Ülkü Ocakları, znano tudi kot „Sivi volkovi“, ki je tesno povezano z vladajočo koalicijo Stranke nacionalističnega gibanja (MHP), širi ne le v Turčiji, temveč tudi v državah članicah EU; poziva EU in njene države članice, naj preučijo možnost prepovedi njihovih združenj v državah EU; poziva države članice, naj pozorno spremljajo rasistične dejavnosti te organizacije in se borijo za zmanjšanje njenega vpliva; poziva oddelek ESZD za strateško komuniciranje, naj dokumentira sume turških dezinformacij, zlasti v Afriki, na Zahodnem Balkanu, na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki, ter o svojih ugotovitvah poroča Evropskemu parlamentu; izraža zaskrbljenost, ker Ujgurom, ki živijo v Turčiji, še vedno grozita pridržanje in izgon v druge države, ki bi jih nato morda predale Kitajski, kjer bodo po vsej verjetnosti grobo preganjani; poziva turške oblasti, naj zadržijo ratifikacijo pogodbe o izročitvi s Kitajsko;
32. ponovno izraža zaskrbljenost, ker Turčija zavrača izvajanje priporočil Odbora Sveta Evrope za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja; poziva Turčijo, naj spoštuje politiko ničelne tolerance do mučenja ter ustrezno razišče vztrajna in verodostojna poročila o mučenju, grdem ravnanju in nehumanem ali ponižujočem ravnanju med pridržanjem, zaslišanjem ali v priporu, da bi odpravili nekaznovanost in poskrbeli, da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja; pozdravlja nedavno spremembo uredbe o zaporih, s katero se je izraz „telesni pregled“ nadomestil s „podrobnim pregledom“, in poziva direktorja generalnega direktorata za zapore in prostore za pridržanje, naj zagotovi, da se bo v celoti izvajala „v skladu s človekovim dostojanstvom in častjo“, kot je navedeno v spremenjeni uredbi, saj še vedno obstajajo verodostojne obtožbe o nadaljevanju te prakse, tudi pri mladoletnikih, ki obiščejo zapore; je zelo zaskrbljen zaradi razmer v prenatrpanih turških zaporih, zaradi katerih je nevarnost smrti med pandemijo covid-19 za zapornike še večja; poleg tega je zelo zaskrbljen zaradi samovoljnih omejitev pravic zapornikov do zdravljenja in obiskov; poudarja, da je po podatkih združenja za človekove pravice v Turčiji (İHD) trenutno 1605 zapornikov bolnih, od tega 604 hudo; obžaluje, da je nekdanja poslanka Aysel Tuğluk še vedno v zaporu, kljub slabemu zdravstvenemu stanju, ki so ga potrdila zdravstvena poročila, za katera pa se je državna ustanova za forenzično medicino (ATK) nato odločila, da jih ne upošteva; poziva, naj se Aysel Tuğluk takoj izpusti; je zgrožen zaradi domnevne prakse aretacij nosečnic in žensk, ki so pred kratkim rodile, ter poziva Turčijo, naj izpusti vse zadevne ženske in preneha s prakso aretacij nosečnic neposredno pred porodom ali takoj po njem; je zaskrbljen zaradi nadlegovanja poslanca stranke HDP Ömerja Faruka Gergerlioğluya, ki mu je bilo nedavno preprečeno potovanje v tujino in je bil predmet preiskave glavnega državnega tožilstva iz Kandire, ki je bila nedavno opuščena, in sicer na podlagi obtožb, da je „razžalil državo in njene

organe“, „vplival na izvedenca“ in „častil kaznivo dejanje in zločinca“, ker je pozval k izpustitvi Aysel Tuğluk;

33. je zgrožen zaradi pomenljivega molka turškega varuha človekovih pravic v zvezi z resnimi razmerami na področju temeljnih pravic v državi, kot so opisane zgoraj; poziva glavnega varuha človekovih pravic v Turčiji, naj zagotovi, da bo njegova institucija postala koristno orodje za turške državljane in da bo igrala dejavno vlogo pri krepitevi kulture uveljavljanja pravnih sredstev, kot navaja med svojimi cilji; obžaluje, da niti varuh človekovih pravic niti turška institucija za človekove pravice in enakost kot glavni instituciji za človekove pravice v državi nista operativno, strukturno ali finančno neodvisni; poziva turške oblasti, naj sprejmejo ustrezne ukrepe, da bosta ti instituciji, kadar je to ustrezno, spoštovali pariška načela in priporočilo Komisije o standardih za organe za enakost¹³; obžaluje, da so nekateri člani turške institucije za človekove pravice in enakost pokazali negativen odnos do temeljnih človekovih pravic, vključno z enakostjo spolov, pravicami žensk in pravicami oseb LGBTIQ, ter izrazili podporo odstopu Turčije od Istanbulske konvencije; poziva preiskovalni odbor za človekove pravice velike narodne skupščine Turčije, naj v celoti uveljavlja svoja široka pooblastila pri preiskovanju kršitev človekovih pravic v državi in terjanju odgovornosti zanje ter naj predlaga zakonodajne spremembe, da se nacionalna zakonodaja uskladi z mednarodnimi konvencijami o človekovih pravicah, katerih podpisnica je Turčija;
34. opozarja, da sta svoboda sindikatov in socialni dialog bistvena za razvoj in blaginjo pluralistične družbe; v zvezi s tem obžaluje stalne zakonodajne pomanjkljivosti v zvezi s pravicami delavcev in sindikatov ter poudarja, da so pravica do organiziranja, pravica do kolektivnih pogajanj in pravica do stavke temeljne pravice delavcev; je zaskrbljen, ker delodajalci še vedno vztrajno diskriminirajo sindikate; prav tako je zaskrbljen zaradi odpuščanj, nadlegovanja in zapornih kazni, ki so jim še vedno izpostavljeni vodje in člani nekaterih sindikatov; je zaskrbljen tudi zaradi sistematičnega odpuščanja delavcev, ki se poskušajo organizirati; poziva turške oblasti, naj se uskladijo s temeljnimi standardi Mednarodne organizacije dela, h katerim se je država zavezala, naj odpravijo ovire, ki omejujejo uživanje pravic sindikatov, in učinkovito uporabijo socialni dialog, vključno z ukrepi za socialno-ekonomsko okrevanje zaradi covida-19;

Širši odnosi med EU in Turčijo ter turška zunanja politika

35. iskreno ceni, da turške oblasti nedvoumno podpirajo neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine ter obsojajo neupravičeno rusko invazijo in vojaško agresijo proti Ukrajini; poudarja ključni pomen, ki ga ima tesno sodelovanje med EU in Turčijo na področju zunanje in varnostne politike v sedanjih težkih časih, in v zvezi s tem pozdravlja odločno usklajenost Turčije z Natom in EU; poudarja, da je Turčija zaveznica Nata in strateška partnerica, s katero nas povezujejo pomembni interesi; pozdravlja odločitev Turčije, da se sklicuje na Konvencijo iz Montreuxa iz leta 1936, ki zahteva, da vse črnomske države in države, ki niso črnomske, ustavijo prehod skozi njene ožine; poleg tega pozdravlja stalno finančno in humanitarno pomoč Turčije Ukrajini ter odprto pripravljenost turške vlade, da bi delovala kot posrednik med stranema v konfliktu; poziva Turčijo, naj glede na resnost razmer ponovno preuči svoje načelno stališče glede neuporabe sankcij proti ruskim oblastem, odgovornim za to hudo

¹³ Priporočilo Komisije (EU) 2018/951 z dne 22. junija 2018 o standardih za organe za enakost, UL L 167, 4.7.2018, str. 28.

kršitev mednarodnega prava, ter oligarhom in uradnikom, ki so jim blizu; v zvezi s tem poudarja, da pričakuje, da Turčija v skladu s svojim stališčem o ruski agresiji proti Ukrajini ne bo postala varno zatočišče za ruski kapital in naložbe, ki bi se tako očitno izognili sankcijam EU; spodbuja Turčijo, naj svoj zračni prostor zapre za ruske zrakoplove;

36. pozdravlja, da si Turčija še naprej prizadeva gostiti največje število beguncev na svetu; v zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da EU še naprej daje na voljo sredstva za begunce in gostiteljske skupnosti v Turčiji, in izraža predanost temu, da bi se ta podpora ohranila tudi v prihodnje; poziva Komisijo, naj zagotovi čim večjo preglednost in natančnosti pri dodeljevanju sredstev v okviru mehanizma, ki bo nasledil instrument za begunce v Turčiji, ter zagotovi, da se bodo sredstva v prvi vrsti dodelila neposredno beguncem in gostiteljskim skupnostim, upravljale pa jih bodo organizacije, ki jamčijo odgovornost in preglednost; podpira objektivno oceno sodelovanja med EU in Turčijo na področju beguncev in migracij ter poudarja, kako pomembno je, da obe strani spoštujeta svoje zaveze iz skupne izjave EU in Turčije iz leta 2016 ter iz sporazuma med EU in Turčijo o ponovnem sprejemu do vseh držav članic, vključno s ponovnim sprejemom povratnikov z grških otokov, ki je bil prekinjen marca 2020, oziroma aktiviranjem prostovoljnega programa humanitarnega sprejema; vztraja, da mora biti spoštovanje temeljnih svoboščin v središču izvajanja izjave EU in Turčije; izraža veliko pohvalo za bistveni prispevek turške civilne družbe in lokalnih organov k vključevanju beguncev; podpira boljši in večji dostop do storitev zaščite za posebne ranljive skupine; poziva turško vlado, naj izboljša dostop sirskih beguncev do trga dela in sprejme ukrepe za preprečevanje tveganja apatridnosti za generacijo sirskih otrok, rojenih v Turčiji; priznava, da se Turčija sooča z migracijskim pritiskom, vendar odločno nasprotuje temu, da bi turška vlada instrumentalizirala migrante; je zaskrbljen zaradi stalnih poročil o hitrem zavračanju Afganistancem in drugih, ki so prijete pri poskusu prečkanja meje, ter samovoljnih deportacij v Sirijo; obžaluje, da so bili begunci v Turčiji žrtve tihotapljenja ljudi in kršitev človekovih pravic; vztraja, da bi se morali begunci vračati le prostovoljno in varno, ter poziva Turčijo, naj mednarodnim in nacionalnim organizacijam zagotovi večji dostop do centrov za odstranjevanje tujcev, da bi spremljali in pomagali tistim, ki so v postopku vračanja; z zaskrbljenostjo opaža znake vse pogostejših rasističnih in ksenofobičnih napadov na tujce, pa tudi uporabo protibegunskega diskurza in povečevanje razpoloženja proti priseljevanju v turški politiki in družbi; ugotavlja, da se je število prošenj za azil na Cipru v letu 2021 še naprej povečevalo, in opozarja na obveznost Turčije, da sprejme vse potrebne ukrepe za preprečitev nastanka novih morskih ali kopenskih poti za nezakonite migracije iz Turčije v EU;
37. ponovno izraža podporo sedanji carinski uniji in poziva Turčijo, naj spoštuje svoje obveznosti in odpravi netarifne ovire za prosti pretok; meni, da bi lahko okrepitev trgovinskih odnosov prinesla konkretne prednosti državljanom Turčije in EU ter zato podpira predlog Komisije o začetku pogajanj za posodobitev vzajemno koristne carinske unije, ki jo bo spremljal učinkovit in uspešen mehanizem za reševanje sporov; vendar opozarja, da bi morala takšna posodobitev carinske unije temeljiti na strogih pogojih, povezanih s človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, spoštovanju mednarodnega prava in dobrih sosedskih odnosov, ter da bi jo bilo mogoče predvideti le, če bi Turčija v celoti izvajala dodatni protokol za razširitev sporazuma iz Ankare na vse države članice brez pridržkov in na nediskriminatoren način; poudarja, da se morata

obe strani popolnoma zavedati te demokratične pogojenosti že od samega začetka pogajanj, saj Parlament končnega sporazuma ne bo odobril brez rezultatov na tem področju;

38. poudarja, da bi bila liberalizacija vizumskega režima pomemben korak k spodbujanju medosebnih stikov, in ugotavlja, da je ta zelo pomembna za turške državljane, zlasti za študente, akademike, predstavnike podjetij in ljudi s sorodstvenimi vezmi v državah članicah EU; ponovno izraža podporo procesu liberalizacije vizumskega režima, ko bodo izpolnjeni določeni pogoji, in spodbuja turško vlado, naj si prizadeva za uskladitev svoje vizumske politike s politiko EU in naj v celoti nediskriminatorno izpolni 72 meril iz časovnega načrta za liberalizacijo vizumskega režima do vseh držav članic; poudarja, da je bil dosežen zelo majhen dejanski napredek pri šestih neizpolnjenih merilih, ki jih mora Turčija še izpolniti; ugotavlja, da novi akcijski načrt za človekove pravice predvideva pospešitev izpolnjevanja preostalih meril; poudarja, da sta revizija turške protiteroristične zakonodaje in zakonodaje o varstvu podatkov ključna pogoja za zagotavljanje temeljnih pravic in svoboščin;
39. obžaluje, da je komisar Varhélyi nedavno preoblikoval generalni direktorat Komisije za sosedstvo in širitvena pogajanja (GD NEAR), v katerem se je enota, pristojna za Turčijo, povezala z enotami, odgovornimi za južno sosedstvo; meni, da je ta poteza, domnevno storjena zaradi učinkovitosti in skladnosti notranje organizacije, huda politična napaka, ki jo je močno kritizirala turška vlada, pa tudi vsi proevropski turški akterji;
40. pozdravlja, da se je turška vlada odločila ratificirati Pariški podnebni sporazum ter se zavezala, da bo Turčija do leta 2053 ogljično nevtralna, in napovedala prilagoditev evropskemu zelenemu dogovoru; meni, da je izvajanje evropskega zelenega dogovora velika priložnost, da EU in Turčija uskladita svojo trgovinsko in podnebno politiko, ter poziva EU, naj se na tem področju tesno usklajuje s Turčijo in jo podpira pri ambicioznih ukrepih za varstvo podnebja; ugotavlja, da lahko agencije in industrijska zaveznitva EU spodbudno vplivajo na sodelovanje med EU in Turčijo pri zeleni preobrazbi; poziva Turčijo, naj še napreduje pri usklajevanju z direktivami in pravnim redom EU na področju okolja in podnebnih ukrepov; poziva turško vlado, naj ukrepa na podlagi svoje napovedi ter razvije nacionalno strategijo in akcijski načrt za smiselno zmanjšanje emisij CO₂; pozdravlja delo, ki ga opravljajo zagovorniki okoljskih pravic, in svari pred hudim vplivom velikih javnih infrastrukturnih projektov na okolje; je seznanjen, da se je leta 2021 začela gradnja istanbulskega kanala, in opozarja okoljevarstvenike in okoljevarstveno zbornico, da bo kanal ogrozil že tako negotovo oskrbo z vodo v Istanbulu in uničil okoliški ekosistem, vključno z naravnim ravnovesjem med Črnim in Marmarskim morjem; poziva turške oblasti, naj nemudoma ukrepajo za zaščito Marmarskega morja in prepovejo vse infrastrukturne projekte, ki bi dodatno prispevali k onesnaževanju tega vodnega telesa; v zvezi s tem pozdravlja odločitev turške vlade, da Marmarskemu morju podeli poseben okoljevarstveni status; ponovno poziva turško vlado, naj ustavi svoje načrte za jedrsko elektrarno Akkuyu in se posvetuje z vladami sosednjih držav o morebitnem nadaljnjem razvoju projekta Akkuyu, ki se bo nahajal v regiji, za katero so značilni hudi potresi, kar bi pomenilo veliko grožnjo ne samo za Turčijo, ampak tudi za celotno sredozemsko regijo;
41. priznava, da lahko Turčija zunanjo politiko vodi v skladu s svojimi interesi in cilji,

vendar pričakuje, da se bo ta politika branila z diplomacijo in dialogom na podlagi mednarodnega prava ter da bo vse bolj usklajena s politiko EU, saj gre za državo kandidatko; meni, da je sodelovanje med EU in Turčijo v zunanji in varnostni politiki temeljnega pomena ter da je za prihodnje varnostne strukture EU, zlasti v soseščini, potrebno strateško sodelovanje in boljše komuniciranje s Turčijo, če naj bodo te strukture učinkovite; meni, da lahko EU in Turčija tesneje sodelujeta na številnih zunanjepolitičnih področjih, npr. pri Ukrajini in Afganistanu; opozarja tudi, da EU in Nato ostajata najzanesljivejša dolgoročna partnerja Turčije pri mednarodnem varnostnem sodelovanju, in poziva Turčijo, naj ohrani politično doslednost na področju zunanje in varnostne politike, saj je članica Nata in ima status države kandidatke za članstvo v EU; v zvezi s tem obžaluje, da je Turčija med vsemi državami kandidatkami najmanj usklajena (14 %) s skupno zunanjo in varnostno politiko (SZVP) ter skupno varnostno in obrambno politiko (SVOP), ter ponovno poziva Turčijo, naj ta trend prednostno spremeni glede na velik potencial skupnega ukrepanja v zvezi z različnimi izzivi v regiji in po svetu; v zvezi s tem z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je turška zunanja politika v zadnjih letih posegla v prednostne naloge EU v okviru SZVP, tudi v zvezi s Kavkazom, Sirijo, Libijo in Irakom;

42. izraža priznanje nedavnemu zblíževanju Turčije in Armenije pri odločitvi o vzpostavitvi dvostranskih stikov, imenovanju posebnih predstavnikov in ponovni uvedbi letov med državama; meni, da je ta poskus zelo pozitiven razvoj, ki pozitivno vpliva na blaginjo in varnost v regiji; spodbuja obe strani, naj si še naprej prizadevata za popolno normalizacijo svojih odnosov, in poziva EU, naj ta proces dejavno podpre; spodbuja Turčijo, naj utira pot resnični spravi med turškim in armenskim ljudstvom, vključno z rešitvijo spora glede armenskega genocida, ter naj v celoti spoštuje svoje obveznosti glede zaščite armenske in druge kulturne dediščine; upa, da bo to dalo nov zagon normalizaciji odnosov na Južnem Kavkazu; ravno tako pozdravlja diplomatska prizadevanja Turčije za normalizacijo odnosov z različnimi bližnjevzhodnimi državami, zlasti Izraelom; ponovno spodbuja Turčijo, naj prizna armenski genocid;
43. ugotavlja, da so se napetosti v vzhodnem Sredozemlju v zadnjih časih zmanjšale, a se še vedno povsem zaveda, da bi se lahko ta pozitivna dinamika kadar koli obrnila, saj temeljna vprašanja ostajajo nerešena; pri tem obžaluje nedavne izjave turških oblasti, ki oporekajo suverenosti Grčije nad nekaterimi njenimi otoki, saj imajo nasprotni učinek in spodkopavajo prizadevanja za umiritev razmer; še naprej poziva Turčijo in vse vključene deležnike, naj začnejo v dobri veri mirno reševati spore in naj se vzdržijo enostranskih dejanj ali groženj; še naprej poziva vse strani, naj si iskreno in skupaj prizadevajo za pogajanja o razmejitvi izključnih ekonomskih con in epikontinentalnega pasu v dobri veri, pri tem pa v celoti spoštujejo določbe in načela mednarodnega prava; v zvezi s tem obsoja, da turške vojne ladje nadlegujejo raziskovalna plovila, ki izvajajo raziskave v izključni ekonomski coni, ki jo je razmejila Republika Ciper; poleg tega obsoja turške kršitve grškega nacionalnega zračnega prostora, vključno s preleti naseljenih območij in ozemelj, saj taka dejanja kršijo suverenost in suverene pravice držav članic EU, kar je v nasprotju z mednarodnim pravom; izraža popolno solidarnost z Grčijo in Republiko Ciper; ponovno potrjuje pravico Republike Ciper, da sklepa dvostranske sporazume o izključni ekonomski coni ter raziskuje in izkorišča svoje naravne vire, pri tem pa popolno spoštuje mednarodno pravo; z obžalovanjem ugotavlja, da velika narodna skupščina Turčije še vedno ni umaknila grožnje s povodom za napoved vojne, ki jo je leta 1995 razglasila zoper Grčijo; pozdravlja nadaljevanje

pripravljalnih pogovorov med Grčijo in Turčijo, katerih namen je obravnavati razmejitev epikontinentalnega pasu in izključne ekonomske cone v skladu z mednarodnim pravom; ponovno poziva turško vlado, naj podpiše in ratificira Konvencijo OZN o pomorskem mednarodnem pravu, ki je del pravnega reda EU; podpira povabilo vlade Republike Ciper Turčiji, naj se v dobri veri pogaja o pomorski razmejitvi med obalama ali se obrne na Meddržavno sodišče, ter poziva Turčijo, naj sprejme povabilo Cipra; pozdravlja turški prispevek k zanesljivosti oskrbe s plinom s povezavo čezanatolskega plinovoda in dokončanega čezjadranskega plinovoda; ponovno izraža podporo predlogu Evropskega sveta za večstransko konferenco o vzhodnem Sredozemlju ter izpostavlja, da bi lahko zeleni dogovor in energetski prehod pomenila pomembno priložnost za kooperativne, trajnostne in vključujoče energetske rešitve v vzhodnem Sredozemlju; poziva, naj vzhodno Sredozemlje postane resnični pobudnik v zunanji razsežnosti zelenega dogovora;

44. obžaluje, da je ciprski problem še vedno nerešen, in poudarja, da bo rešitev v skladu z ustreznimi resolucijami varnostnega sveta OZN ter znotraj dogovorjenega okvira imela pozitiven vpliv na turške odnose z EU; ponovno odločno potrjuje svoje stališče, da je edina trajnostna rešitev ciprskega vprašanja pravična, celovita in izvedljiva rešitev, vključno z zunanjimi vidiki, v okviru OZN, in sicer na podlagi federacije dveh skupnosti, dveh območij z enotno mednarodno pravno osebnostjo, enotno suverenostjo, enotnim državljanstvom in politično enakostjo, kot je določeno v ustreznih resolucijah varnostnega sveta OZN in v skladu z mednarodnim pravom ter na podlagi spoštovanja načel, na katerih temelji Unija; obžaluje, da je turška vlada opustila dogovorjeno podlago za rešitev in okvir OZN, da bi samostojno zagovarjala dvodržavno rešitev na Cipru; poziva Turčijo, naj opusti ta nesprejemljiv predlog za dvodržavno rešitev; nadalje poziva Turčijo, naj se vzdrži enostranskih ukrepov, ki bi utrdili trajno razdeljenost otoka, in naj se vzdrži dejanj, ki bi spremenila demografsko ravnovesje; obsoja dejstvo, da Turčija še naprej krši resoluciji varnostnega sveta OZN št. 550 (1984) in št. 789(1992), ki jo pozivata, naj območje Varoš predaja svojim zakonitim prebivalcem pod začasno upravo OZN, tako da podpira odprtje mesta Varoša za javnost; meni, da ta poteza spodkopava medsebojno zaupanje in s tem možnost nadaljevanja neposrednih pogovorov o celoviti rešitvi ciprskega vprašanja; poziva turško vlado, naj se vrne k dialogu na podlagi sestave OZN, ki je edina izvedljiva pot do sprave; poziva k čimprejšnjemu ponovnemu začetku pogajanj o ponovni združitvi Cipra pod okriljem generalnega sekretarja OZN, ki so obstala leta 2017 v Crans Montani; ponovno poziva Turčijo, naj izpolni svojo obveznost popolnega in nediskriminatornega izvajanja dodatnega protokola k sporazumu iz Ankare v razmerju do vseh držav članic, vključno z Republiko Ciper; obžaluje, da Turčija še vedno ni dosegla napredka pri normalizaciji svojih odnosov z Republiko Ciper; poudarja, da sodelovanje ostaja bistveno na področjih, kot so pravosodje in notranje zadeve ter letalska zakonodaja in obveščanje o zračnem prometu z vsemi državami članicami EU, vključno z Republiko Ciper;
45. poziva Turčijo, naj turški skupnosti na Cipru da potreben prostor za to, da bo lahko delovala v skladu s svojo vlogo kot legitimna skupnost na otoku, to pravico ji namreč jamči ustava Republike Ciper; poziva Komisijo, naj si bolj prizadeva za sodelovanje s turško skupnostjo na Cipru in jo s tem spomni, da je njeno mesto v Evropski uniji; poziva vse vpletene strani, naj pokažejo pogumnejši pristop k povezovanju skupnosti; poudarja, da je treba pravni red EU po celoviti rešitvi ciprskega vprašanja izvajati na

celotnem otoku, in hkrati poudarja, da je Republika Ciper odgovorna za okrepitev prizadevanj za lažje sodelovanje turških Ciprčanov z EU; izreka pohvalo pomembnemu delu, ki ga je opravil odbor obeh skupnosti za pogrešane osebe, in ponovno izraža priznanje dejstvu, da Turčija po najhujši fazi pandemije odboru za pogrešane osebe postopoma zagotavlja dostop do ustreznih lokacij, vključno z vojaškimi območji; poziva Turčijo, naj okrepi svoja prizadevanja za zagotavljanje ključnih informacij iz vojaških arhivov in dostopa do prič na zaprtih območjih; poziva Turčijo, naj pri preprečevanju ter boju proti nedovoljeni trgovini in namernemu uničevanju kulturne dediščine sodeluje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, zlasti Svetom Evrope;

46. ponovno obsoja turško vojaško posredovanje v Siriji, ki krši mednarodno pravo ter ogroža stabilnost in varnost celotne regije; poziva Turčijo, naj preneha nezakonito zasedbo severne Sirije in Afrina, ter ponovno poudarja, da varnostni pomisleki ne morejo upravičiti enostranskega vojaškega posredovanja v tuji državi; obsoja dejstvo, da Turčija in lokalne sirske frakcije zlorablja pravice civilistov in nekaznovano omejuje njihove svoboščine na ozemljih pod turškim vojaškim nadzorom; obsoja nezakonito premestitev sirske beguncev v severno Sirijo, da bi preoblikovali demografski značaj pretežno kurdskega območja v Siriji; obsoja dejstvo, da Turčija še naprej nezakonito premešča sirske državljane v Turčijo, da bi jim sodili na podlagi obtožb o terorizmu, ki bi lahko privedle do dosmrtno zaporne kazni; obsoja aktualne turške napade in stalno vojaško prisotnost na iraškem ozemlju, zlasti napade na regijo Sindžar, v kateri večinoma prebivajo jazidi, kar preprečuje vrnitev jazidov in kristjanov, ki so leta 2014 pobegnili pred Daišem;
47. poziva Turčijo, naj se v celoti zaveže mirni rešitvi konflikta v Libiji pod okriljem OZN; ugotavlja, da vztrajno tuje vmešavanje v Libijo še naprej resno ogroža izvajanje berlinskega procesa pod vodstvom OZN; poziva Turčijo, naj v celoti spoštuje embargo na orožje, ki ga je uvedel varnostni svet OZN, naj v celoti sodeluje v operaciji Pomorske sile Evropske unije – sredozemska operacija IRINI (EUNAVFOR MED) ter omogoči učinkovito sodelovanje med slednjo in Natovo operacijo Sea Guardian; ponovno obsoja podpis dveh memorandumov o soglasju med Turčijo in Libijo o celovitem varnostnem in vojaškem sodelovanju ter o razmejitvi pomorskih območij, ki so medsebojno povezana in očitno kršijo mednarodno pravo in ustrezne resolucije varnostnega sveta OZN ter suverene pravice držav članic EU; poziva Turčijo, naj sprejme bolj konstruktiven pristop k stabilizaciji Somalije ter okrepi politično in operativno usklajevanje z EU na tem področju;

Nadaljnji koraki v odnosih med EU in Turčijo

48. vztraja, da bi morali demokracija, pravna država in temeljne pravice v vseh okvirih ostati v središču odnosov med EU in Turčijo, ki bi morali biti trdno podprti z načeli mednarodnega prava, multilateralizma in dobrih sosedskih odnosov; ponovno potrjuje, da sta pristopni proces in pristop, ki temelji na vrednotah, glavni okvir za odnose med EU in Turčijo, najmočnejše orodje za izvajanje normativnega pritiska ter najboljši okvir za ohranjanje demokratičnih in proevropskih teženj turške družbe ter spodbujanje zблиževanja z EU; ugotavlja, da na tej stopnji ni argumentov za spremembo pogojnega stališča Parlamenta glede uradne prekinitve pristopnih pogajanj s Turčijo; ugotavlja, da je sedanja turška vlada s tem, ko se je odločila odkrito odpraviti zavezujoče sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s primerom Osmana Kavale in drugih,

namerno porušila vse težnje za ponoven začetek procesa pristopa k EU v sedanjih okoliščinah; spodbuja obe strani, naj pregledata trenutno stanje svojih odnosov s celovitim dialogom na visoki ravni in vzporedno s pristopnim procesom preučita dopolnilne načine, na primer s posodobljenim pridružitvenim sporazumom, da bi ponovno vzpostavili prenovljeno, uravnoteženo in vzajemno partnerstvo, ki bo močno pogojeno z demokracijo, pravno državo ter temeljnimi pravicami in svoboščinami;

49. ugotavlja, da lahko trenutno stanje odnosov med EU in Turčijo prinese nezadovoljive rezultate; poziva, naj se odnosi znova uravnotežijo, pri čemer se je treba opirati na trdne temelje za sodelovanje, ki temelji na skupnih interesih, in krepiti zaupanje, da bi odpravili pomanjkanje zaupanja, hkrati pa se vzdržali enostranskih ukrepov ali hujšakaških izjav;
50. meni, da bi morala EU še naprej iskati vse možne načine za dialog, skupno razumevanje in zблиževanje stališč s Turčijo; poziva Turčijo, naj se vključi v konstruktiven in dobronameren dialog, tudi o zunanjepolitičnih vprašanjih, kjer sta z EU na nasprotnih bregovih, da bi ponovno našli skupne točke in razumevanje z EU, oživili dialog in sodelovanje v dobrososedskih odnosih ter ponovno vzpostavili proces reform v Turčiji; ugotavlja, da imajo institucije EU v obstoječih okvirih, ki urejajo odnose med EU in Turčijo, določene različne prednostne naloge, zato je zelo težko poiskati učinkovit način, s katerim bi dosegli napredek; obžaluje, da v EU ni dolgoročne strategije, skladne politike in dosledne drže do Turčije; poziva predsednico Komisije, predsednika Evropskega sveta in podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj pokažejo močnejše, strateško in na vrednotah temelječe vodstvo, pri čemer naj obstaja ustrezna odgovornost do Parlamenta; poziva institucije EU in države članice, naj oblikujejo skladen in racionaliziran pristop k tej zadevi, saj zadeva eno naših največjih sosed in najpomembnejših partneric, vključno s tesnim sodelovanjem med vsemi institucijami EU; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj okrepi čezatlantski dialog in sodelovanje z administracijo predsednika Bidna glede odnosov s Turčijo;
51. meni, da je za izboljšanje splošnega stanja odnosov nujno, da obe strani uporabljata spoštljiv jezik, si prizadevata za odpravo obstoječih predsodkov in napačnih predstav ter omogočita objektivnejše in celovitejše predstavljanje druge strani v svojem javnem mnenju, da bi se zaustavilo vzajemno krhanje ugleda; zato poziva Komisijo, naj vzpostavi komunikacijsko politiko za turško družbo, namenjeno ozaveščanju o EU; poudarja, da se s sovražno, revizionistično in napadalno retoriko samo krepijo skrajna stališča na obeh straneh in da izključno napadalen pristop koristi tistim, ki želijo Turčijo oddaljiti od EU;
52. poziva, naj se Turčija kot sosednja država še bolj vključi v prihodnost usmerjene dolgoročne politične načrte EU o ključnem zelenem in digitalnem prehodu ter na področju zdravja, ter poziva Komisijo, naj ostane odprta za druga področja politike, ki bi lahko zanimala obe strani, na primer, kako bi lahko Turčijo še bolj vključili v vrednostne verige EU; je zadovoljen, da turška družba še naprej dejavno sodeluje v programih EU, zlasti na področju izobraževanja, inovacij, mladih in športa, saj tako nastajajo tesnejša partnerstva med ljudmi, hkrati pa to prispeva k usklajevanju zelenega in digitalnega prehoda med EU in Turčijo; v zvezi s tem pozdravlja sporazume, s katerimi se Turčiji dodeljuje status pridružene članice v programih Obzorje Evropa in

Erasmus+ ter v evropski solidarnostni enoti za obdobje 2021–2027; je seznanjen, da je Komisija vzpostavila naložbeno platformo za Turčijo; poziva, naj bo ta platforma v celoti usklajena s prednostnimi nalogami politike EU in pogojevanjem v okviru novoustanovljenega Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+), da bi med evropskimi in mednarodnimi finančnimi institucijami opredelili in uskladili ustrezne naložbene priložnosti na nacionalni in lokalni ravni za zeleni in digitalni prehod; poudarja, da je večje delovanje Parlamenta v strateškem odboru EFSD+, ki je pristojen za usmerjanje naložb in odobritev naložbenih oken v tem skladu, bistvenega pomena za demokratični nadzor tega postopka;

53. pozdravlja, da je velika narodna skupščina Turčije končno pristala na srečanje skupnega parlamentarnega odbora EU-Turčija, ki je potekalo marca 2022 in je bilo prvo tako srečanje od decembra 2018; vztraja pri stališču, da parlamentarni dialog ostaja ključni del odnosov med EU in Turčijo, in upa, da bo skupni parlamentarni odbor EU-Turčija še naprej pravilno deloval;

o

o o

54. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje predsedniku Evropskega sveta, Svetu, Komisiji ter predsedniku, vladi in parlamentu Republike Turčije, ter poziva, naj se poročilo Komisije o Turčiji za leto 2021 in ta resolucija prevedeta v turščino in ustrezno predložita Parlamentu.

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	12.5.2022						
Izid končnega glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">54</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">7</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">13</td> </tr> </table>	+:	54	–:	7	0:	13
+:	54						
–:	7						
0:	13						
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	<p>Alviina Alametsä, Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Malin Björk, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Jorgos Georjiu (Giorgos Georgiou), Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergej Stanišev (Sergei Stanishev), Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Bernhard Zimniok, Željana Zovko</p>						
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Vladimír Bilčík, Marc Botenga, Erik Marquardt, Gabriel Mato, Paulo Rangel, Ramona Strugariu						

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

54	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergej Stanišev (Sergei Stanishev)
Verst/ALE	Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

7	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
The Left	Malin Björk

13	0
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Kostas Papadakis
S&D	Demetris Papadaki
The Left	Marc Botenga, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani